

Pastrmski ribnjak „Pazarište” u Novom Pazaru

Imam izuzetno prijatnu dužnost da vas u ime kolektiva Zemljoradničke zadruge VOJIN POPOVIĆ i u svoje lično ime najsrdajnije pozdravim i zaželim uspešan i plodonosan rad Pastrmske sekcije Jugoslavije.

Posebno nam je drago što se ovaj naučno stručni skup održava u našoj sredini. To za nas u Zemljoradničkoj zadrugi u Novom Pazaru predstavlja izraz priznanja za početne uspešne rezultate u proizvodnji kalifornijske pastrmke.

Dozvolite mi da vas sa nekoliko reči upoznamo sa osnovnim karakteristikama našeg kolektiva. Zadruga je osnovana 1953 godine sa veoma skromnim osnovnim i obrtnim sredstvima. Zapošljavala je 20 radnika od čega dva tehničara poljoprivredne struke. Osnovna delatnost zadruge od njenog osnivanja do danas bila je unapređenje poljoprivredne proizvodnje na individualnom sektoru.

Razvojni put Zadruge su pratile brojne teškoće i problemi što je bila uostalom i karakteristika cijelog jugoslavenskog zadrugarstva.

Danas je Zadruga Vojin Popović jedina zadruga organizacija na području Opštine Novi Pazar koja se bavi unapređivanjem poljoprivredne proizvodnje i odnosa na selu.

U ovom sastavu Zadruga ima pet osnovnih zadrugnih organizacija, tri OOUR i Radnu zajednicu zajedničkih službi.

Zadruga danas zapošljava 287 radnika od čega sa visokom stručnom spremom 25, sa višom stručnom spremom 9, sa srednjom stručnom spremom 56, VKV radnici 24, KV radnici 81 i ostalih 92.

Zadruga i sada stipendira na fakultetima 32 studenata od kojih 20 na poljoprivrednom i veterinarskom fakultetu a 12 na ostalim fakultetima.

Ovih dana raspisujemo konkurs za stipendiranje još 15 novih studenata od kojih će 10 biti na poljoprivrednim i veterinarskim fakultetima, a 5 na ekonomskom i drugim fakultetima.

Zadruga posluje uspešno bez gubitaka. U ovoj godini se očekuje ukupan prihod od preko 350 milijardi

starih dinara i ostatak dohotka od oko 10 milijardi starih dinara.

Poslovna aktivnost Zadruge odvija se u tri pravca.
— zajednička stočarska proizvodnja na imanjima zemljoradnika
— ribarstvo i
— domaća radinost

Da kažem samo da smo u fazi realizacije programa 204 mini farme na imanjima zemljoradnika za proizvodnju mleka, mesa i vune koje su podignute uz učesće zemljoradnika podsticajnih bespovratnih sredstava Republike i sredstava Zadruge. Ukupna vrednost investicije iznosi preko 60 milijardi starih dinara. Sa jednom italijanskom firmom ušli smo u program izrade tepiha i džempera ručno rađenih. U ovoj godini italijanskom tržištu će biti isporučeno preko 3 000 m² ručno tkanih tepiha, dok u narednoj godini imamo čvrstu obavezu da kupcu u Italiji isporučimo svakog meseca po 1 500 metara čilima. Na ovom poslu trenutno radi oko 60 tkalja, a do kraja godine će ih biti oko 200.

Dragi gosti,

Vi ste danas imali priliku da vidite naš punosistemski pastrmski ribnjak u Pazarištu koji je izgrađen i pušten u normalnu proizvodnju avgusta 1983. godine, kada je nasaden sa prvom ribom iz Titograda. Ribnjak je izgrađen na površini od 3 ha i posjeduje 1 ha vodene površine sa savremenim mrestilištem magacinskim prostorom i ostalim pratećim objektima.

Nalazi se na samom izvoru reke Raške u živopisnoj okolini Pazarišta, a bazeni za uzgoj ribe su izgrađeni u 4 etaže, tako da se jedna ista voda koristi 4 puta. Međutim, svaka baterija bazena posebnom kanalskom mrežom dobija i deo čiste, sveže izvorske vode, a uz to još je izvedena i maksimalna aeracija vode. Dovodna kanalska mreža kojom se ribnjak snabdijeva vodom izgrađena je tako da se može po želji, odnosno prema potrebi koristiti izvorska i rečna voda kada nema pomuta. To ima izuzetne prednosti kod podizanja temperature vode u vreme letnjeg tova ribe. Izvor reke Raške je veoma obilan vodom odličnog kvaliteta i stalne temperature od 10,2 — 11°C, a u minimumu se ne spušta ispod 2 m² u

Referat održan na Pastrmskoj sekciji Jugoslavije, 3. 10. 1985. u Novom Pazaru.

sekundi. Takva izdašnost vode omogućila je da u potpunosti očuvamo dotadašnji ambijent rečnog korita i da na Ribnjaku ostvarimo najmanju izmenu vode od 58 puta u toku 24 časa.

Tehničko-tehnološka rešenja su dali stručnjaci Ribarskog gazdinstva iz Beograda, a izvođač je bila Građevinska radna organizacija Razvitak iz Novog Pazara. Zbog propusta u projektu učinjenih od projektantske organizacije Instituta za mehanizaciju poljoprivrede iz Zemuna ponovno projektovanje i reviziju projekta izvršila je Radna organizacija Jugoprojekt iz Beograda.

Izgradnja Ribnjaka finansirana je pored sopstvenog učešća Zadruga, i sredstvima Investbanke iz Novog Pazara a korištena su i sredstva Agrobanke iz Beograda i Fonda za podsticaj bržeg razvoja nedovoljno — razvijenih iz Beograda.

Ribnjak je projektovan na ukupnu godišnju proizvodnju od 400 tona ili 40 kg po jedinici površine, kao i proizvodnju jednogodišnje mladice u količini od 2 000 000 komada, te sa zadovoljstvom možemo istaći da je to jedna od retkih investicija u kojoj je ostvarena pa i premašena projektovana proizvodnja. Takav rezultat postignut je u prvom redu zbog toga što je Ribnjak lociran na izuzetno pogodnom mjestu za tu proizvodnju i što smo tokom izgradnje i puštanja u eksploataciju Ribnjaka školovali i obučili kadar i koristili savete Ribarskog gazdinstva iz Beograda koji su nam pružili maksimalnu pomoć.

I pored maksimalne proizvodnje možemo sa zadovoljstvom istaći da dosada nismo imali nikakvih pro-

blema sa plasmanom ribe. U ovoj godini smo čak celokupnu proizvodnju prodali na inostrano tržište i to pod veoma povoljnim cenama. Zahvaljujući kvalitetu proizvedene ribe imamo ponudu da na inostranom tržištu zaključimo ugovor o petogodišnjem plasmanu celokupne ribe.

Za ovo kratko vreme Ribnjak je povezan sa naučnim institucijama koje se bave problematikom ribarstva, a Osnovna zajednica za nauku regiona Kraljevo već finansira jedan projekat na temu ishrane i zajedno sa stručnjacima Zavoda za ribarstvo iz Beograda.

Želio bih ovom prilikom da istaknem da je naš Ribnjak konstituisan kao Osnovna organizacija udruženog rada. Prirodni uslovi, a i ostvareni dosadašnji poslovni rezultati naveli su nas da ozbiljno razmišljamo o izgradnji II faze, kojom bi smo postojeću proizvodnju mogli duplirati. Naravno, da ovom poduhvatu prilazimo veoma trezveno i za sada smo započeli sa istražnim radovima preko Zavoda za ribarstvo i Ribarskog gazdinstva iz Beograda. Zavod za ekologiju iz Zagreba je prema našem projektnom zadatku izradio projekat mogućnosti korištenja svežih hraniva iz klanične industrije, kojim raspolaže ova radna organizacija. Taj projekat je revidiran od Veterinarskog fakulteta, te ćemo izgradjom fabrike riblje hrane ublažiti potrebe uvoza proteinske hrane i smanjiti troškove proizvodnje pastrmke na našem Ribnjaku.

ABDULAH PLOJOVIĆ
direktor Zadruga »Vajin Popović«,
Novi Pazar